

Asia: VN/31464/2023

Lausuntopyyntö ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen toiminnasta perittävistä maksuista annettujen valtioneuvoston asetusten muuttamisesta

Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen avoimen korkeakouluopetuksen enimmäismaksu

Lausuntonne yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen avoimen korkeakouluopetuksen enimmäismaksun korottamisesta 45 euroon opintopisteeltä (nykyisin 15 euroa/opintopiste). Jatkossakin korkeakoulu voi päättää myös tätä matalammasta hinnoittelusta tai täysin maksuttomasta tarjonnasta.

On perusteltua, että enimmäismaksua nostetaan, koska edellisestä korotuksesta on jo aikaa. Korkeakouluille jää kuitenkin oma päätäntävalta opiskelijoilta perittävistä maksuista, joihin vaikuttaa tällä hetkellä monta muutakin muutosta.

Lisäajan hakemista ja uudelleenkirjautumista koskevat maksut yliopistoissa

Lausuntonne yliopistojen maksuasetukseen ehdotetuista em. muutoksista.

Lisäajan hakemista koskeva maksu edellyttää paljon järjestelmä- ja prosessimuutoksia, minkä vuoksi sen käyttöönottoa tulisi lykätä 1.1.2025 saakka.

Avoimen korkeakoulutuksen tarjontaan ja maksullisuuteen liittyvät kehittämistarpeet

Muu palautteenne ehdotuksista? Mitä muita kehittämistarpeita näette liittyvän avoimen korkeakoulutuksen tarjontaan ja maksullisuuteen?

On tärkeää säilyttää avoimen korkeakoulutuksen saavutettavuus. Maksuista ei saa muodostua estettä opintoihin osallistumiselle. Osaamisen kehittämisen tulee jatkossakin olla mahdollista koulutustaustasta, iästä, tai taloudellisesta asemasta.

Aikuisopintotuen mahdollinen lakkauttaminen ja korkeakoulujen opiskelijavalintojen ensikertalaiskiintiöiden lisääminen todennäköisesti vähentävät avoimen korkeakoulutuksen kysyntää joissakin asiakasryhmissä.

Olemme viime aikoina lisänneet tekniikan alan opintotarjontaa, mutta alustavien tietojen mukaan opintoihin ilmoittautujien määrän lisääntyminen ei kumuloidu samassa suhteessa suorituksiksi. Se, että teknisten alojen opetus on kalliimpaa järjestää, ei meillä Turun yliopistossa ole ollut syy aliedustukseen.

Vaikutusarviontia tarkentavat kysymykset korkeakouluille

1. Kuvatkaa korkeakoulunne nykyinen avoimen korkeakouluopetuksen hinnoittelukäytäntö.

Hinnoittelukäytäntömme on perustunut asetuksen mukaiseen enimmäismaksuun sekä opintojen laajuuteen: yksittäisten opintojaksojen maksu on 15 €/op ja opintokokonaisuuksissa 10 €/op.

2. Miten arvoitte asetusmuutoksen vaikuttavan hinnoittelukäytäntöönne?

Opintomaksut määritellään Turun yliopistossa lukuvuodeksi kerrallaan, mikä mahdollistaa opintomaksun osuvuuden tarkastelun vuosittain.

Arvioimme, että asetusmuutos vaikuttaa nyt ensivaiheessa hinnoitteluunme vain maltillisesti. Myöhemmin rahoitusmallin vaikutuksen myötä opintomaksuja pitänee tarkastella yksityiskohtaisemmin.

Maksuasiassa pitää huomioida myös se, että avoimen korkeakouluopetuksen kenttä on tällä hetkellä erittäin kilpailtu. Opin.fi-palvelu mahdollistaa aiempaa helpommin kurssitarjonnan vertailun myös hinnan perusteella. Mahdollinen hintahaitarin laajentuminen voi vaikuttaa siihen, että hinta (tai maksuttomuus) muodostuu opintojen valinnan pääasialliseksi perusteeksi.

3. Miten arvioitte asetusmuutoksen mahdollistaman uuden enimmäismaksun vaikuttavan avoimen korkeakouluopetuksen tarjontaanne eri koulutusaloilla? Mille uusille aloille arvioitte enimmäismaksun nostamisesta johtuen käynnistävänne avointa korkeakouluopetustarjontaa?

Nykyinen opintotarjontamme on monialainen ja hyvin laaja kattaen kaikki tiedekuntamme, ja näkemyksemme mukaan kalliimpi opintomaksu voisi ennemminkin supistaa kuin laajentaa opintotarjontaa.

4. Mitä vaikutuksia arvioitte enimmäismaksun nostamisella olevan avoimen väylän opintoihinne / polkuopintoihinne (esim. suoritusmäärät, kriteerit, hinnoittelu)?

Turun yliopistolla ei ole erikseen avoimessa yliopistossa väyläopintoja, mutta maksun nostaminen vähentää todennäköisesti kiinnostusta ja hakeutumista tutkinto-opintoihin avoimen väylän kautta. Lisäksi se asettaa erilaisista taustoista tulevat hakijat taloudellisesti eriarvoiseen asemaan. Tämä on opiskelijavalinnan kannalta kyseenalaista.

Sjöblom Petri
Turun yliopisto